Joi, 20 mai 2021

P9_TA(2021)0248

Inversarea tendințelor demografice din regiunile UE utilizând instrumentele politicii de coeziune

Rezoluția Parlamentului European din 20 mai 2021 referitoare la inversarea tendințelor demografice în regiunile Uniunii utilizând instrumentele politicii de coeziune (2020/2039(INI))

(2022/C 15/11)

Parlamentul European,

— având în vedere libera circulație a lucrătorilor, garantată prin articolul 45 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),

— având în vedere articolul 174 din TFUE privind consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii,

— având în vedere articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, care permite utilizarea ajutoarelor pentru a facilita dezvoltarea anumitor regiuni economice, cu condiția ca aceste ajutoare să nu afecteze în mod semnificativ concurența (regiunile din „categoria c”),

— având în vedere articolul 349 din TFUE privind regiunile ultraperiferice,

— având în vedere articolele 9, 46, 47, 48 și 147 din TFUE privind o serie de aspecte legate de muncă și ocuparea forței de muncă în UE,

— având în vedere Pilonul european al drepturilor sociale, în special principiile 2, 3 și 20 ale acestuia,

— având în vedere propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și normele financiare aplicabile acestora, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize (COM(2018)0375), și în special Capitolul II din aceasta, privind dezvoltarea teritorială,

— având în vedere propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (COM(2020)0408),

— având în vedere rezoluția sa din 17 aprilie 2018 referitoare la consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale în Uniunea Europeană: cel de-al șaptelea raport al Comisiei Europene ([1]),

— având în vedere rezoluția sa din 14 noiembrie 2017 referitoare la utilizarea instrumentelor politicii de coeziune de către regiuni pentru a răspunde schimbărilor demografice ([2]),

— având în vedere rezoluția sa din 15 noiembrie 2011 referitoare la schimbările demografice și la consecințele acestora asupra viitoarei politici de coeziune a UE ([3]),

— având în vedere rezoluția sa legislativă din 27 martie 2019 referitoare la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune ([4]),

— având în vedere articolul 20 din TFUE, Regulamentul (UE) nr. 492/2011 ([5]) și Directiva 2004/38/CE ([6]) privind libera circulație a lucrătorilor și a familiilor acestora în cadrul Uniunii,

— având în vedere raportul Comisiei din 17 iunie 2020 privind impactul schimbărilor demografice,

---

([1]) JO C 390, 18.11.2019, p. 53.
([2]) JO C 356, 4.10.2018, p. 10.
([3]) JO C 153 E, 31.5.2013, p. 9.
([4]) JO C 108, 26.3.2021, p. 566.
([5]) Regulamentul (UE) nr. 492/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2011 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii (JO L 141, 27.5.2011, p. 1).
([6]) Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, 30.4.2004, p. 77).

Joi, 20 mai 2021

— având în vedere foaia de parcurs a Comisiei din 27 iulie 2020 intitulată „Dezvoltare rurală – o viziune pe termen lung pentru zonele rurale” ([7]),

— având în vedere concluziile Consiliului intitulate „Provocările demografice – Calea de urmat”, adoptate la 8 iunie 2020,

— având în vedere Cartea verde intitulată „Îmbătrânirea populației – Promovarea solidarității și a responsabilității între generații”, prezentată de Comisie la 27 ianuarie 2021,

— având în vedere foaia de parcurs a Comisiei din 16 noiembrie 2020 intitulată „Schimbările demografice în Europa – Cartea verde privind îmbătrânirea populației ([8]),

— având în vedere raportul Rețelei europene de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale (ESPON) din decembrie 2017 privind geografia noilor dinamici din domeniul ocupării forței de muncă în Europa,

— având în vedere analiza politică a ESPON din iunie 2019 intitulată „Addressing labour migration challenges in Europe: An enhanced functional approach” (Abordarea provocărilor legate de migrația forței de muncă în Europa: o abordare funcțională îmbunătățită),

— având în vedere raportul Departamentului pentru afaceri economice și sociale al Organizației Națiunilor Unite, Secția Populație, „World Population Prospects 2019” (Perspectivele demografice mondiale 2019),

— având în vedere raportul Comisiei Europene din 17 iunie 2020 privind impactul schimbărilor demografice ([9]),

— având în vedere Indicele european al competitivității regionale 2019,

— având în vedere documentul OCDE „Adapting to Demographic Change” (Adaptarea la schimbările demografice), pregătit pentru prima reuniune a Grupului de lucru G20 privind ocuparea forței de muncă ce a avut loc în timpul președinției japoneze a G20, în perioada 25-27 februarie 2019 la Tokyo,

— având în vedere „obiectivele de la Barcelona” din 2002,

— având în vedere raportul Comitetului Regiunilor din 2016 privind impactul schimbărilor demografice asupra regiunilor europene,

— având în vedere raportul Comitetului Regiunilor din 2018 intitulat „Addressing brain drain: The local and regional dimension” (Abordarea exodului creierelor: dimensiunea locală și regională),

— având în vedere avizul Comitetului European al Regiunilor intitulat „Schimbările demografice: propuneri privind măsurarea și combaterea efectelor negative în regiunile UE” din 12-14 octombrie 2020,

— având în vedere viziunea pe termen lung a Comisiei pentru zonele rurale, care este în curs de elaborare,

— având în vedere avizul Comitetului Regiunilor intitulat „Strategia UE pentru revigorarea zonelor rurale” din 8-10 decembrie 2020,

— având în vedere Raportul Comitetului Regiunilor de evaluare a impactului teritorial privind schimbările demografice din 30 ianuarie 2020,

— având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,

— având în vedere avizele Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale și al Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală,

---

([7]) Ares(2020)3866098
([8]) Ares(2020)6799640
([9]) https://ec.europa.eu/info/files/report-impact-demographic-change-reader-friendly-version-0_ro

— având în vedere raportul Comisiei pentru dezvoltare regională (A9-0061/2021),

A. întrucât distribuția populației la nivel local, regional, național și al UE, precum și stabilitatea sau modificările ei au dinamici foarte diferite în statele membre și regiunile lor, cu efecte inegale asupra fenomenului depopulării și, în cele din urmă, asupra coeziunii sociale, economice și teritoriale a Uniunii; întrucât, potrivit Indicelui european al competitivității regionale pe 2019, există un decalaj între regiunile capitalelor/metropolitane și zonele periferice, 78 % din populația europeană trăind în zone urbane sau în zone urbane funcționale și beneficiind de servicii de calitate în domeniul energiei, al transporturilor și al conectivității digitale, în timp ce multe regiuni periferice se confruntă în continuare cu dificultăți în aceste sectoare; întrucât politica de coeziune, ca principală sursă de investiții publice în UE (respectiv 8,5 % din investițiile publice de capital în UE) poate juca un rol important în soluționarea acestor chestiuni demografice, chiar și pentru a menține echilibrul demografic natural al UE pe termen lung;

B. întrucât, în sensul prezentului raport, „regiunile exportatoare” sunt regiunile care pierd aptitudini și/sau competențe înalte (în unul sau mai multe sectoare/domenii) în beneficiul altor regiuni, ca urmare a emigrării permanente într-o anumită perioadă de timp, iar „regiunile receptoare” sunt regiunile care câștigă aptitudini și/sau competențe înalte (în unul sau mai multe sectoare/domenii), ca urmare a imigrației permanente într-o anumită perioadă de timp;

C. întrucât tendințele demografice sunt influențate și de schimbările climatice și, în special, de inundații și valuri de căldură legate de acest proces; întrucât o abordare coordonată care să integreze principiile sustenabilității, ecologizării și digitalizării în diferitele politici ale UE ar putea contribui și ea la inversarea tendințelor demografice negative;

D. întrucât există o strânsă corelare între oferirea de servicii sociale, conectivitate fizică și TIC, oportunități de educație și de muncă, pe de o parte, și capacitatea de a reține și atrage populația în anumite zone, pe de altă parte; întrucât multe regiuni ale UE, inclusiv zonele rurale care reprezintă 44 % din suprafața Uniunii, regiunile îndepărtate, periferice, insulare și muntoase, care suferă din punct de vedere geografic, social și economic, se confruntă în continuare cu un decalaj important în furnizarea acestor servicii; întrucât aceste regiuni sunt afectate în mod deosebit de tendințele de scădere a densității, de exod rural și depopulare, cu efecte negative asupra îmbătrânirii, reînnoirii generațiilor și dezvoltării agriculturii; întrucât ar trebui dezvoltate sinergii mai ample cu politica UE în domeniul transporturilor pentru a răspunde nevoilor specifice ale regiunilor cu densitate scăzută și în curs de depopulare; întrucât tendința actuală de îmbătrânire a populației UE are consecințe economice și sociale importante, cum ar fi rate mai mari de dependență, presiuni asupra sustenabilității fiscale și a securității sociale și o presiune crescută asupra serviciilor de asistență medicală și sociale;

E. întrucât libera circulație a forței de muncă este una dintre cele patru libertăți ale Uniunii Europene și ale pieței sale unice;

F. întrucât, deși populația UE a cunoscut o creștere substanțială în deceniile anterioare, rata de creștere este în prezent în declin și se preconizează o scădere semnificativă a populației pe termen lung; întrucât, în 2015, UE a înregistrat primul declin natural al populației, existând mai multe decese decât nașteri; întrucât, în 2019, Europa reprezenta doar 6,9 % din populația lumii și, până în 2070, va reprezenta mai puțin de 4 % din populația lumii, cu scăderi dramatice, mai ales în Europa de Est și de Sud, ca urmare a combinației dintre ratele scăzute ale fertilității și migrația netă intra-europeană din aceste zone; întrucât tendințele demografice pe termen lung în regiunile europene continuă să indice rate mai joase ale natalității și îmbătrânirea societăților, cu excepția anumitor regiuni ultraperiferice și, în special, Mayotte, unde se preconizează o creștere a populației cu 38 % în 2050 față de nivelul din 2010 și Guyana Franceză, cu o creștere de 26 % ([10]);

G. întrucât aspectele demografice ar trebui integrate în diferite politici și chiar introduse în prioritățile pe termen lung; întrucât este important să se adune și să se monitorizeze date statistice fiabile și să se sprijine cercetarea și schimbul de bune practici la toate nivelurile pentru a promova o mai bună înțelegere a problemelor demografice, a anticipa impactul acestora asupra pieței forței de muncă și a dezvolta soluții inovatoare și eficace pentru asigurarea unor medii adaptate persoanelor în vârstă;

([10]) Surse: INSEE (Institutul Național de Statistică și Studii Economice din Franța), Organizația Națiunilor Unite.

Joi, 20 mai 2021

H. întrucât criza sanitară și economică generată de pandemia de COVID-19 a arătat în mod clar că solidaritatea între generații, împreună cu o finanțare corespunzătoare a sănătății, asistenței sociale și a unei economii sustenabile, reprezintă factorii principali ai procesului de redresare și ai construirii unor societăți mai inclusive și reziliente; întrucât pandemia de COVID-19 a scos la iveală fragilitatea sistemelor noastre de sănătate, mai ales în raport cu îmbătrânirea populației; întrucât pandemia de COVID-19 a evidențiat încă o dată importanța protejării și promovării demnității persoanelor în vârstă și a drepturilor lor fundamentale în UE;

I. întrucât este probabil ca criza provocată de pandemia de COVID-19 să influențeze semnificativ natalitatea, rata mortalității și fluxurile migratorii în Europa, dar efectele economice, sociale și în ocuparea forței de muncă ale pandemiei sunt încă necunoscute; întrucât impactul pe termen scurt și lung pe care măsurile extraordinare luate ca răspuns la criză îl au asupra tendințelor demografice va trebui analizat în profunzime, inclusiv dintr-o perspectivă de gen; întrucât studiile preliminare sugerează că pandemia a accentuat inegalitățile existente între bărbați și femei, printr-o creștere a activităților de îngrijire neremunerate și pierderea de locuri de muncă; întrucât criza în domeniul sănătății publice are un impact disproporționat asupra femeilor și fetelor, în special a celor provenind din grupurile mai vulnerabile, pe care politica de coeziune ar trebui să le ia în considerare, mai ales direcționând investițiile spre serviciile de îngrijire și îmbunătățind condițiile de muncă în acest sector, precum și prin sprijinirea tranziției către o economie a serviciilor de îngrijire;

J. întrucât, pe teritoriul Europei, de la începutul crizei economice din 2008 s-au înregistrat deplasări ale tinerilor profesioniști educați din sudul și estul Europei către nord-vestul Europei; întrucât există o corelație strânsă între condițiile socioeconomice ale unei regiuni și dinamica de exod/aflux al creierelor; întrucât regiunile exportatoare și regiunile receptoare vor trebui să colaboreze pentru a se ocupa de problemele cu care se confruntă și să utilizeze abordări integrate pentru a elabora politici pe termen lung care să vizeze creșterea calității vieții populației;

K. întrucât inovarea și investițiile în capitalul uman sunt principalele motoare ale creșterii socioeconomice și ocupării forței de muncă pentru statele membre și regiunile lor pe termen mediu și lung,

Caracteristicile actuale și provocările legate de schimbările demografice din UE

Considerații generale

1. subliniază că cele patru libertăți sunt piatra de temelie a competitivității și valorilor UE; evidențiază totuși că ar trebui acordată o atenție sporită efectelor pe care le au asupra tendințelor demografice și consecințelor asupra echilibrului dintre statele membre și din interiorul acestora, precum și pentru coeziunea lor economică, socială și teritorială; subliniază că UE se confruntă cu o problemă demografică majoră, care, în ciuda efectelor diferite de la o regiune la alta, trebuie să fie recunoscută și abordată global pentru a reface echilibrul demografic natural negativ din ultimii ani; consideră că inversarea tendințelor demografice actuale negative în teritoriile europene, prin măsuri de combatere a cauzei și nu doar a consecințelor lor, ar trebui să reprezinte o prioritate pentru Uniunea Europeană, alături de obiectivul dublu de accelerare a tranziției climatice și a celei digitale;

2. observă, în acest context, contraste demografice semnificative legate de oportunitățile economice diferite, de furnizarea de servicii, accesibilitate, transport și conectivitatea digitală, atât la nivelul Uniunii, cât și al statelor membre, între regiunile centrale, metropolitane și periferice; reiterează, în acest cadru, că rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T) poate fi eficientă numai dacă infrastructurile locale de transport funcționează eficient; subliniază că aceste disparități sunt vizibile mai ales în zonele rurale sau în cele cu limitări naturale sau specifice, cum ar fi regiunile slab populate și muntoase, precum și între continent, insule și regiunile ultraperiferice; reiterează faptul că în majoritatea insulelor și a regiunilor ultraperiferice accesibilitatea se caracterizează prin mijloace de transport cu frecvență redusă și adesea costisitoare;

3. observă că PIB-ul pe cap de locuitor, nivelurile veniturilor, ratele ocupării forței de muncă, ratele fertilității, factorii socioeconomici, decalajul între mediul rural și urban și îmbătrânirea populației se numără printre cei mai importanți factori cu impact direct asupra demografiei; constată că dinamica actuală din domeniul ocupării forței de muncă, în special, generează fluxuri demografice în regiunile UE, determinând disparități sociale și teritoriale, precum și provocări pe care va

trebui să le abordeze politica de coeziune de după 2020; subliniază că modelele interne de migrație din regiunile estice, sudice și centrale spre regiunile nordice și nord-vestice implică mai ales lucrători tineri, educați și calificați; constată că migrația cetățenilor din afara UE a permis UE să evite pierderea populației în ultimii ani;

4. arată că Europa se confruntă în mod evident cu îmbătrânirea populației și cu scăderea ratei de natalitate, ceea ce influențează raportul de dependență și are efecte negative asupra creșterii forței de muncă, care este cu mult mai redusă decât în ultimul deceniu; avertizează cu privire la declinul vizibil al forței de muncă în regiunile din estul, sudul și centrul Europei; subliniază că îmbătrânirea populației afectează și planificarea în domeniul locativ și al transporturilor, nevoile în materie de infrastructură și servicii, precum și sustenabilitatea fiscală și a securității sociale; constată că sunt necesare politici în materie de îmbătrânire activă pentru a reduce dimensiunea negativă a schimbărilor demografice, mai ales în zonele rurale și îndepărtate, și pentru a asigura un nivel adecvat de calitate a vieții pentru toți locuitorii;

5. scoate în evidență actuala criză sanitară provocată de COVID-19 și posibilele implicații socioeconomice pe termen mediu și lung asupra dinamicii pieței forței de muncă; regretă totodată că pandemia de COVID-19 a avut un impact negativ asupra speranței medii de viață în Europa; subliniază că măsurile de autoizolare și distanțare socială, în ciuda impactului lor pozitiv de diminuare a ratelor de infectare, au avut efecte vizibile asupra producției, cererii și comerțului, reducând activitatea economică și determinând niveluri mai ridicate de șomaj, o scădere drastică a veniturilor companiilor și deficite publice mai mari; constată că se poate preconiza un nou val de migrație a tinerilor, atât în interiorul statelor membre, cât și între acestea;

6. subliniază faptul că actuala criză provocată de pandemia de COVID-19 a scos la iveală discrepanțe majore în ceea ce privește calitatea și accesul la serviciile medicale; reamintește, în acest sens, că este nevoie să se dezvolte serviciile publice în zonele rurale, cum ar fi unitățile de asistență medicală, pentru a remedia inegalitățile și diferențele semnificative în ceea ce privește speranța de viață, în funcție de reședință, statut social și nivelul de educație; reamintește că pandemia a evidențiat și decalajul digital ce afectează în special persoanele în vârstă și pe cele care trăiesc în regiuni mai puțin dezvoltate, în zonele rurale și/sau muntoase îndepărtate, precum și în regiunile ultraperiferice;

7. subliniază o altă provocare scoasă la lumină de pandemie, și anume necesitatea de a asigura condiții de muncă și de viață decente pentru lucrătorii sezonieri, care sunt importanți întrucât acoperă deficitele din anumite sectoare economice, în special în agricultură;

8. subliniază că determinarea dimensiunii procesului de depopulare reprezintă o provocare în sine, deoarece înregistrările statistice nu oferă date exacte, cifrele despre persoanele care părăsesc anumite zone fiind disponibile cu întârzieri de câțiva ani; constată, în plus, că previziunile Eurostat referitoare la populație pentru următorul deceniu arată că atât regiunile rurale, cât și cele urbane pot înregistra pierderi de populație; atrage atenția, în acest context, că sunt importante evaluarea corectă a amplorii problemelor demografice și abordarea lor adecvată, inclusiv pentru a contracara radicalizarea și mișcările care se opun procesului de integrare europeană și pentru a întări coeziunea economică, socială și teritorială; recomandă să se analizeze posibilitatea de a utiliza indicatori suplimentari, pe lângă PIB și densitatea populației, pentru clasificarea teritoriilor cu handicapuri grave și permanente; subliniază, în plus, importanța datelor demografice statistice actualizate, defalcate cel puțin la nivelul NUTS 3, pentru o mai bună monitorizare a impactului tendințelor demografice asupra teritoriilor și pentru a putea lua măsuri mai eficiente și mai bine canalizate de soluționare a lor; cere statelor membre să investească în modernizarea capacității de colectare a datelor pentru evoluțiile demografice la diferite niveluri NUTS;

Dimensiunea locală și regională

Regiuni exportatoare

9. ia act de faptul că, în general, zonele și localitățile rurale și postindustriale care sunt mai slab dezvoltate decât marile zone metropolitane, precum și teritoriile îndepărtate, dintre care insulele și majoritatea regiunilor ultraperiferice, se confruntă cu o serie de situații specifice: un declin important al populației cauzat și de rata natalității, un nivel al veniturilor medii inferior celui național sau european și dificultăți de integrare teritorială cu alte regiuni, fiind astfel mai vulnerabile la riscul depopulării; subliniază că această situație conduce, de asemenea, la dificultăți în accesarea serviciilor publice, cum ar fi locuințele, educația, asistența medicală, inclusiv accesul la medicamente vitale; evidențiază că regiunile rurale reprezintă în prezent 28 % din populația Europei, dar se preconizează că acest procent va scădea semnificativ în viitor; subliniază faptul că inițiativele UE care vizează zonele rurale, cum ar fi politica de coeziune și cea agricolă, ar trebui dezvoltate mai mult prin

promovarea unei mai bune coordonări a inițiativelor politice care sprijină ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, antreprenoriatul, digitalizarea și ajutorul pentru fermierii tineri și noi; salută, în acest sens, intenția Comisiei de a accelera lansarea infrastructurii de bandă largă de mare capacitate în teritoriile slab populate și rurale; consideră că aceasta este o ocazie de a îmbunătăți calitatea vieții și de a promova oportunități de educație, crearea de locuri de muncă, inovarea, un acces mai bun la servicii de sănătate și la alte servicii publice, adaptarea la schimbările tehnologice și dezvoltarea spațiilor culturale și a activităților recreative; subliniază că femeile din zonele rurale sunt esențiale în dezvoltarea acestor comunități și că o mai bună recunoaștere a activității și a drepturilor femeilor pe piața muncii din mediul rural ar reduce semnificativ riscul de depopulare; încurajează Comisia și statele membre să elaboreze strategii specifice de promovare a capacitării femeilor în zonele rurale; încurajează colectarea de date defalcate pe gen pentru a identifica și a aborda orice disparități de gen existente în prezent;

10. atrage atenția asupra unora dintre factorii determinanți ai schimbărilor demografice, care forțează locuitorii zonelor menționate mai sus să plece și descurajează alte persoane să se mute acolo: infrastructura precară, inclusiv lipsa internetului rapid în bandă largă și a rețelelor de transport, șomajul ridicat în rândul tinerilor, mai puține oportunități de angajare, în special în posturi care necesită educație superioară, precum și, în general, pentru femei, lipsa serviciilor publice și private și dificultăți de acces la servicii de sănătate, mai puține oportunități de educație, utilități și servicii sociale, îngreunând adaptarea la schimbările tehnologice, și lipsa spațiilor culturale și a activităților recreative; reamintește deopotrivă impactul schimbărilor climatice și al pericolelor naturale aferente asupra depopulării, cum ar fi valurile de căldură intense care duc la deșertificarea anumitor zone sudice;

11. subliniază că această lipsă de diversificare în structura economică regională din anumite regiuni riscă să creeze un „stigmat”, inclusiv în rândul locuitorilor lor, care pot fi nemulțumiți de calitatea vieții, de structurile și serviciile aflate la dispoziția lor; își exprimă, în acest sens, îngrijorarea privind „o nemulțumire geografică”, care se manifestă în multe regiuni ale UE unde oamenii simt că sunt lăsați în urmă și care este strâns legată de schimbările demografice; evidențiază, în acest context, efectul exodului creierelor, care duce la emigrarea persoanelor cu înaltă pregătire și calificare dintr-o anumită regiune sau țară în alta; subliniază, în special, că „exodul” personalului medical (medici și asistenți medicali) și al cadrelor didactice, agravat de reducerile semnificative ale finanțării publice pentru sănătate și asistență socială, a dus la deteriorarea calității asistenței medicale și a educației, îngreunând accesul, în special în zonele îndepărtate, rurale și în regiunile ultraperiferice, la servicii de îngrijire și educație de înaltă calitate;

12. este de părere că zonele urbane sunt și ele expuse depopulării, întrucât unul din cinci orașe din Europa a înregistrat o scădere a populației începând din 1990; constată, cu toate acestea, că contracția populației urbane nu este întotdeauna un proces liniar continuu și poate fi episodică sau temporară, în funcție de contextul teritorial;

13. subliniază un tipar de „periferizare internă”, în sensul că regiunile din centrul, estul și sudul Europei raportează o rată netă negativă a migrației populației semnificativă, în timp ce regiunile din nordul și vestul Europei raportează o rată pozitivă semnificativă, primind un număr mare de migranți economici; consideră că aceste disparități sunt foarte accentuate și în zonele rurale, unde politica de coeziune și resursele PAC trebuie să se axeze mai mult pe inovare, pentru a încuraja tinerii să înceapă activități agricole, precum și pe digitalizare, mobilitate rurală și dezvoltarea orașelor inteligente, și pe sprijinirea exploatațiilor agricole familiale pentru ca acestea să beneficieze de inovare și de noile tehnologii;

Regiuni receptoare

14. recunoaște că zonele metropolitane din jurul marilor orașe înregistrează o rată a migrației pozitivă, cu deplasări specifice ale populației din zona rurală spre cea urbană, ca urmare a unei concentrări urbane progresive în tendințele de creștere a ocupării forței de muncă;

15. constată, de asemenea, că regiunile cu un procent înalt de persoane având un nivel ridicat de educație și care oferă mai multe oportunități de angajare pentru persoanele cu un nivel ridicat de educație sunt mai puțin expuse depopulării;

16. subliniază că sectoarele economiei cunoașterii contribuie la dezvoltarea regională, oferind niveluri ridicate de capital social, rețele și tehnologie; recunoaște că activitățile economice inovatoare se desfășoară de obicei în regiuni mai avansate din punct de vedere tehnologic, unde este mai accesibil un număr suficient de aglomerări de companii „inteligente”;

17. subliniază, pe de altă parte, că concentrarea excesivă a populației în anumite zone urbane are deja efecte secundare negative, cum ar fi congestionarea traficului, costuri ridicate la locuințe și transport, poluare, disponibilitate insuficientă a resurselor de apă, probleme de eliminare a deșeurilor, consum ridicat de energie, deteriorarea calității vieții și expansiunea urbană, precum și un risc semnificativ de sărăcie și de excluziune socială, și nesiguranță pentru anumite segmente ale populației; subliniază că din cauza acestor efecte negative autoritățile locale nu pot furniza servicii tuturor locuitorilor din zonele urbane; semnalează unele efecte negative ale concentrației ridicate a populației din zonele urbane asupra sănătății publice, care au fost scoase în evidență de pandemia de COVID-19;

18. ia act de faptul că migrația are un impact direct asupra caracterului incluziv al orașelor, necesitând răspunsuri politice adaptate și măsuri de sprijin în diferite contexte teritoriale; amintește, în acest sens, că migranții economici contribuie la impozite și contribuții sociale cu sume mai mari decât cele pe care le primesc ca prestații individuale; subliniază necesitatea de a întări politicile de incluziune și de a sprijini autoritățile locale și regionale în acest sens;

Răspunsuri adaptate: găsirea soluțiilor pentru problema declinului demografic

19. subliniază importanța inițiativelor curente, cum ar fi Parteneriatul european pentru inovare privind îmbătrânirea activă și în condiții bune de sănătate, programul „Mediul de trai asistat” și comunitățile de cunoaștere și inovare ale EIT în domeniul digital și în cel al sănătății; invită Comisia să ia în considerare soluțiile deja dezvoltate de aceste inițiative pentru a se adapta schimbării demografice și pentru a aborda provocările demografice cu care se confruntă regiunile europene; subliniază importanța Cadrului european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții, ca modalitate de a sprijini educația și formarea profesională în zonele amenințate de depopulare;

20. subliniază că autoritățile locale, regionale și naționale, asociațiile profesionale și ONG-urile sunt esențiale pentru a identifica și evalua nevoile specifice de investiții în zonele rurale și urbane pentru mobilitate, accesibilitate teritorială și servicii de bază, și, prin urmare, pentru a fructifica potențialul zonelor în cauză, inclusiv tendințele economice, sociale și demografice; consideră așadar că acestea ar trebui să joace un rol decisiv ca participanți activi la elaborarea strategiilor teritoriale emanate de comunitățile locale; evidențiază că este important ca programele relevante ale UE să cuprindă, în măsura posibilului, un răspuns bugetar specific pentru inversarea tendințelor demografice și să se realizeze evaluări de impact ale politicilor publice asupra demografiei; evidențiază că abordarea teritorială a instrumentelor UE, cum ar fi dezvoltarea urbană sustenabilă, strategiile de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității sau investițiile teritoriale integrate (ITI) ar putea fi instrumente utile ce pot fi folosite pentru a păstra și crea locuri de muncă, a crește atractivitatea regiunii și a îmbunătăți accesul la servicii la nivel local; recunoaște potențialul uriaș al economiei circulare și al bioeconomiei în revigorarea acestora zone, și solicită asistență tehnică personalizată pentru a sprijini autoritățile locale și regionale în conceperea și implementarea acestor strategii, inclusiv prin utilizarea metodelor participative care implică părțile interesate locale, partenerii sociali și societatea civilă;

21. atrage atenția că este nevoie să se elaboreze o agendă rurală europeană pentru a îmbunătăți accesibilitatea, atractivitatea și dezvoltarea sustenabilă a zonelor rurale și îndepărtate astfel încât să influențeze pozitiv buna funcționare a lanțului de aprovizionare și a pieței interne; ia act de faptul că accesibilitatea și atractivitatea acestor zone pot fi potențate prin accesul la capital al antreprenorilor și IMM-urilor și prin investiții în ecosistemele de inovare pentru a sprijini crearea de cunoștințe și difuzarea tehnologiilor, precum și prin furnizarea de servicii publice și esențiale de înaltă calitate, digitalizare, inclusiv pentru întreprinderile mici, inovare digitală și conectivitate digitală și servicii de transport de înaltă calitate; consideră că autoritățile locale și regionale ar trebui să definească modalități adecvate de furnizare a serviciilor, în cel mai eficient mod posibil, și că ar trebui utilizat conceptul de „protecție rurală” pentru a răspunde nevoilor specifice ale zonelor rurale și îndepărtate, punând accentul pe punerea în aplicare a politicilor și pe furnizarea de soluții adecvate;

22. reiterează faptul că rețelele de transport pot juca un rol decisiv în abordarea schimbărilor demografice și stoparea depopulării prin întărirea conectivității între mediul rural și cel urban, precum și prin investiții în transportul public și alte servicii de mobilitate în zonele rurale; subliniază, în acest sens, importanța îmbunătățirii infrastructurii de transport, inclusiv prin întreținerea și modernizarea legăturilor de transport existente și prin crearea de conexiuni la TEN-T, care sunt deosebit de importante în regiunile rurale, periferice, insulare și ultraperiferice, prin sprijinirea tranziției către rețele de transport sustenabile și inteligente și prin consolidarea interoperabilității sistemelor de transport ca parte a Strategiei pentru o mobilitate durabilă și inteligentă;

Joi, 20 mai 2021

23. consideră că turismul rural sustenabil ar putea să joace un rol foarte important în tratarea problemei depopulării și în stimularea creării de locuri de muncă, precum și în diversificarea economică și demografică a zonelor rurale;

24. recunoaște că nevoile și provocările cu care se confruntă regiunile rurale, inclusiv cele legate de schimbările climatice, trebuie să fie luate în considerare în tranziția către neutralitatea climatică și către mobilitatea sustenabilă și inteligentă, în conformitate cu obiectivele Pactului verde; consideră, de asemenea, că aceste investiții vor permite o tranziție echitabilă și în condiții de egalitate către o economie digitală și un sistem digital de educație online, accesibil tuturor cetățenilor, inclusiv celor mai vulnerabili; consideră, în acest sens, că politicii de coeziune îi revine un rol fundamental, asigurând investiții în servicii publice de înaltă calitate și de importanță esențială;

25. consideră că Agenda urbană a UE, în care sunt identificate principalele priorități și acțiuni de ameliorare a calității vieții în zonele urbane, ar putea să contribuie la crearea unor instrumente adecvate care să promoveze creșterea, integrarea, cooperarea și inovarea și care să trateze provocările sociale; insistă, de asemenea, asupra necesității de a fi elaborate strategii menite să potențeze economia cunoașterii și specializarea inteligentă în regiunile europene, inclusiv prin dezvoltarea de rețele ale cunoașterii și prin sprijinirea investițiilor în capitalul uman; evidențiază rolul orașelor și al regiunilor atât în zonele depopulate, cât și în cele suprapopulate; reiterează necesitatea creării unor oportunități suplimentare de finanțare, disponibile în mod direct orașelor și regiunilor pentru a pune în aplicare programe la nivel local, și solicită să fie utilizată la maximum Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană;

26. subliniază că politica de coeziune ar trebui să contribuie la integrarea mai eficace a femeilor în planificarea politicilor de dezvoltare regională și urbană, astfel încât orașele și comunitățile să fie concepute pentru a include aspectele de gen și pentru a respecta nevoile tuturor; consideră, de asemenea, că investițiile din cadrul FSE+ ar trebui să promoveze capacitatea de inserție profesională a femeilor și a părinților unici care nu găsesc un loc de muncă, ar trebui să asigure finanțare pentru servicii de îngrijire a copiilor la prețuri abordabile și să sprijine familiile tinere; reamintește că nevoile copiilor aflați în îngrijirea unui membru al familiei sau care trăiesc singuri în timp ce părinții lucrează peste hotare ar trebui soluționate, de asemenea, prin servicii de consiliere și prin asigurarea accesului la o locuință, la servicii de sănătate și la învățământ; subliniază, de asemenea, importanța unei legislații favorabile familiei, care să faciliteze găsirea unui echilibru satisfăcător între viața profesională și cea privată;

27. subliniază că investițiile ar trebui să sprijine, de asemenea, tinerii, persoanele în vârstă, persoanele cu dizabilități și alte grupuri vulnerabile pentru a intra sau a rămâne pe piața forței de muncă și ar trebui să ajute aceste categorii să obțină un loc de muncă de calitate, acordând o atenție deosebită zonelor rurale și celor îndepărtate care sunt puternic depopulate; consideră că ar trebui avute în vedere acțiuni adaptate de formare pentru a promova noțiunea de „economie a stării de bine”, precum și metode de îmbătrânire activă și într-o stare bună a sănătății;

28. reamintește că în contextul soluționării dificultăților demografice ar trebui abordate și nevoile minorităților etnice;

29. reamintește că este nevoie de o strategie care să inverseze tendința migrării forței de muncă la nivelul UE, la nivel național și la nivel regional; invită autoritățile locale, regionale, naționale și europene să elaboreze politici care să facă regiunile respective mai atrăgătoare în ceea ce privește oportunitățile profesionale și să trateze problema exodului de creiere în regiunile din care oamenii pleacă, prin prevenire, reducerea amplorii fenomenului și prin răspunsuri adecvate, utilizând inclusiv mijloacele oferite de politica de coeziune; subliniază, în acest sens, că există deja o serie de inițiative în diferite state membre, cum ar fi stimulente pentru lucrătorii care au competențe foarte specifice, menite să transforme exodul creierelor într-un câștig de creiere pentru regiunile respective;

30. subliniază că criza sanitară provocată de pandemia de COVID-19 a afectat statele membre și regiunile în măsură diferită și ar putea să determine noi tendințe în evoluția fluxurilor demografice; reamintește, în acest context, că resursele suplimentare puse la dispoziția FEDR și FSE prin intermediul REACT-EU, deși acesta este doar un instrument temporar pentru asigurarea unei redresări eficace și solide a economiei UE în urma crizei, ar putea contribui în mod semnificativ la păstrarea locurilor de muncă și la crearea unor locuri de muncă noi în zonele ce riscă să fie afectate de depopulare, inclusiv prin acordarea unui sprijin IMM-urilor și persoanelor care desfășoară o activitate independentă; salută introducerea unor formule flexibile de lucru, inclusiv munca de la distanță și șomajul tehnic, și subliniază că acest sprijin trebuie acordat fără nicio discriminare;

31. reamintește, în acest sens, că pandemia a scos în evidență importanța digitalizării tuturor sectoarelor economice pentru atenuarea consecințelor distanțării sociale și ale restricțiilor aplicate libertății de circulație, precum și pentru facilitarea monitorizării pacienților și a consultațiilor de la distanță și pentru asigurarea serviciilor de sănătate în zonele slab populate și în cele ce se confruntă cu dificultăți naturale sau demografice; consideră că oportunitățile oferite astfel trebuie valorificate pentru a crea noi locuri de muncă în zonele în care populația prezintă o tendință de îmbătrânire;

32. atrage atenția asupra răspândirii tot mai pe larg a lucrului de la distanță în timpul crizei de COVID-19 și consideră că acesta se poate dovedi un instrument util pentru inversarea fenomenului depopulării în zonele rurale, deoarece le permite tinerilor cu un anumit nivel de studii să rămână în zonele din care ar fi nevoiți să plece în condiții normale; invită Comisia și statele membre să analizeze modul în care lucrul de la distanță ar putea afecta viitoarea mobilitate intraeuropeană și atractivitatea percepută a diverselor regiuni;

Recomandări de politici

33. invită Comisia să propună o strategie privind schimbările demografice, care să se sprijine pe următoarele elemente: condiții de muncă decente, echilibrul între viața profesională și cea privată, aspectul teritorial al politicilor care promovează activitatea economică și ocuparea forței de muncă, asigurarea adecvată a unor servicii sociale de interes general în toate teritoriile, eficacitatea transportului public local, îngrijire adecvată pentru persoanele dependente și îngrijire adecvată pe termen lung, acordând o atenție specială noilor forme de muncă și impactului social al acestora;

34. îndeamnă statele membre și autoritățile regionale să pună în aplicare o abordare integrată prin instrumentele politicii de coeziune pentru a aborda problemele demografice și încurajează promovarea satelor inteligente și a altor mecanisme de stimulare pentru a menține populația și a atrage tinerii în zonele rurale și semiurbane;

35. reamintește că Mecanismul de redresare și reziliență va oferi sprijin financiar pe scară largă astfel încât economiile statelor membre să devină mai reziliente și mai bine pregătite pentru viitor; insistă ca statele membre să analizeze, în funcție de situația lor specifică, posibilitatea de a propune, în planurile lor naționale de redresare și reziliență, măsuri pentru a răspunde schimbărilor demografice, îndeosebi în regiunile cele mai vulnerabile; consideră că la elaborarea acestor planuri trebuie să participe în mod activ entitățile locale și regionale, acest aspect având o importanță deosebită pentru evaluarea planurilor respective și pentru gestionarea lor ulterioară de către statele membre; consideră că ar trebui create sinergii între politica de coeziune și programele Next Generation EU, pentru a asigura o abordare mai cuprinzătoare a provocărilor demografice;

36. subliniază importanța Fondului pentru o tranziție justă și a mecanismului său de punere în aplicare, care vizează sprijinirea comunităților afectate de tranziția energetică și care contribuie la crearea de noi oportunități pentru zonele rurale și cele postindustriale, precum și la reducerea riscului de depopulare; consideră, în acest sens, că ar trebui sprijinite inițiativele cooperative de la nivel local și regional;

37. repetă că schimbările demografice reprezintă o dificultate fundamentală pentru UE și că tratarea acestor schimbări trebuie să ocupe un loc prioritar în conceperea și realizarea programelor; reamintește, în acest sens, că unul dintre obiectivele principale incluse în Regulamentul privind FEDR și Fondul de coeziune pentru următorul cadru financiar multianual (2021-2027) este sprijinirea zonelor urbane și rurale care suferă de handicapuri geografice sau demografice, urmând ca statele membre să aloce sprijinul financiar al UE proiectelor care promovează în regiunile vizate o dezvoltare economică sustenabilă din punctul de vedere al mediului și incluzivă din punct de vedere social; reamintește, în acest sens, că un sprijin special ar trebui acordat zonelor de nivel NUTS 3 sau grupurilor de unități administrative locale cu o densitate a populației mai mică de 12,5 locuitori pe km^2 sau cu o scădere medie anuală a populației mai mare de 1 % între 2007 și 2017, care ar trebui să facă obiectul unor politici regionale și naționale specifice pentru a asigura o mai bună conectivitate fizică și cu ajutorul TIC, pentru a îmbunătăți accesibilitatea și calitatea serviciilor sociale, pentru a promova antreprenoriatul și crearea de oportunități de muncă de înaltă calitate prin intermediul instrumentelor de coeziune; salută noul articol din Regulamentul privind FEDR și Fondul de coeziune care prevede planuri naționale pentru a sprijini zonele regionale și locale ce se confruntă cu un declin demografic continuu;

38. invită statele membre să mobilizeze într-o măsură mai mare resursele FSE și ale Fondului pentru o tranziție justă și să le combine cu investiții naționale și locale pentru a soluționa excluziunea socială, sărăcia energetică și lipsurile materiale, pentru a combate în mod eficace decalajul digital și excluziunea digitală, în special în zonele rurale și în rândul tinerilor, al persoanelor în vârstă și al persoanelor cu dizabilități, precum și pentru a asigura accesul la instrumente și programe digitale și la infrastructuri de comunicații la prețuri accesibile; solicită, prin urmare, programe accesibile și la prețuri avantajoase de dobândire a competențelor digitale folosind metode adaptate la nevoile persoanelor în vârstă; subliniază că aceste inițiative au șanse mai mari de reușită atunci când sunt corelate cu oportunități de schimburi între generații; consideră, în acest sens, că ar putea fi explorat și promovat mai mult potențialul digitalizării, robotizării și inteligenței artificiale, asigurând în același timp standarde etice stricte și garantând incluziunea, pentru a îmbunătăți autonomia și condițiile de trai și de sănătate ale persoanelor în vârstă;

Joi, 20 mai 2021

39. reiterează că este nevoie de noi abordări integrate și localizate ale politicii de coeziune, ale planurilor strategice naționale din cadrul politicii agricole comune și ale planurilor strategice naționale de redresare, pentru a permite o gestionare mai ușoară, dar în același timp eficace, a resurselor financiare și maximizarea sinergiilor dintre diferitele fonduri și instrumente integrate ale UE; subliniază că este nevoie să fie întărită capacitatea administrativă pentru a se reduce birocrația și este nevoie de o legislație coerentă pe tot parcursul procesului de implementare a proiectelor și de o asistență tehnică specifică în toate etapele;

40. invită statele membre să deruleze procesul de programare și implementare a politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027 cu respectarea deplină a principiului parteneriatului și să țină seama în acordurile lor de parteneriat de nevoile specifice ale regiunilor care suferă de un handicap demografic; subliniază că este important să se acorde prioritate nevoilor regionale și subregionale, inclusiv în ceea ce privește aspectele demografice și cele legate de migrație și provocările teritoriale (urbane și rurale); consideră că aceste strategii ar trebui să fie însoțite de evaluări ale impactului teritorial și demografic, efectuate în paralel cu evaluările economice, de mediu și sociale; invită Comisia să monitorizeze și, dacă este cazul, să asigure realizarea integrală a Codului de conduită pentru parteneriate, ceea ce ar putea favoriza creșterea nivelului de absorbție a politicii de coeziune, precum și o mai bună calitate a proiectelor;

41. invită statele membre să includă provocările demografice în planurile lor naționale de redresare și reziliență, în politicile lor naționale de dezvoltare, în strategiile pe termen lung pentru dezvoltare sustenabilă și în programele adaptate din cadrul politicii de coeziune, corelate cu obiectivele semestrului european, pentru a asigura o finanțare adecvată în vederea soluționării problemei legate de depopulare, a inversării tendințelor negative și a îmbunătățirii atractivității teritoriilor;

42. invită autoritățile locale, regionale și naționale din regiunile expuse riscului de depopulare să își concentreze investițiile pe modalități de încurajare a tinerilor familii să se stabilească în regiunile respective, precum și pe accesul universal la servicii și infrastructuri de calitate, cu participarea IMM-urilor și a firmelor de gestiune a serviciilor, cu un accent pe crearea de locuri de muncă, în special pentru tineri, pe recalificarea lucrătorilor, pe crearea de condiții pentru antreprenori și pe sprijinirea IMM-urilor; invită statele membre să mărească sprijinul în acest scop; consideră că investițiile în toate nivelurile de educație, inclusiv în educația timpurie, în servicii de mobilitate la un preț abordabil, accesibile și echitabile, în servicii de îngrijire a copiilor pentru a le permite femeilor să participe pe piața muncii, precum și în învățarea pe tot parcursul vieții constituie o prioritate, în special în zonele rurale și în regiunile ultraperiferice; consideră că este deosebit de important să fie create condiții adecvate la nivel local și regional pentru ca tinerii să rămână în aceste regiuni și pentru a combate abandonul școlar, oferindu-le opțiuni atractive în materie de educație, formare, perfecționare profesională și recalificare, inclusiv în ceea ce privește competențele digitale, prin învățământ cu sau fără frecvență, încurajându-i astfel să-și continue studiile în aceste regiuni; este conștient de faptul că regiunile vor avea nevoie de sprijinul concentrat al Uniunii și al statelor membre în acest demers;

43. solicită ca regiunile care se confruntă cu o creștere semnificativă a populației, cum ar fi Mayotte sau Guyana Franceză, să fie sprijinite într-o mai mare măsură prin alocarea unor resurse financiare adecvate care să asigure continuitatea serviciilor de bază, la un nivel adecvat al calității și în măsură suficientă, în special în domeniul educației, al sănătății și al transporturilor;

44. consideră oportună implicarea autorităților locale și regionale în guvernanța cu caracter cooperativ și pe termen lung și în inițiative de planificare la diferite niveluri; solicită Comisiei și statelor membre să difuzeze bune practici privind utilizarea și beneficiile acestui tip de guvernanță și ale instrumentelor de planificare, cu scopul de a susține dezvoltarea policentrică și de a utiliza evaluările impactului teritorial pentru a concepe noi politici la nivelul UE și la nivel național care să determine schimbări demografice; repetă, în acest sens, importanța primordială a participării regiunilor în mod activ și real la planificarea și gestionarea Mecanismului de redresare și reziliență, ceea ce va îmbunătăți eficiența instrumentului;

45. consideră că inovarea și cercetarea pot avea efecte de propagare pozitive la nivel regional; încurajează responsabilii politici de la nivel regional și național să utilizeze noul Mecanism de redresare și reziliență și FEDR pentru a investi în extinderea rețelei în bandă largă cu scopul de a promova economia cunoașterii și economia digitală, precum și în asigurarea resurselor, a serviciilor publice de calitate și a unor măsuri de stimulare care să rețină lucrătorii înalt calificați, cu scopul de a dezvolta centre de cercetare în diferite regiuni, sporind astfel atractivitatea zonelor depopulate, mai ales pentru tinerele talente și pentru antreprenori; solicită dezvoltarea în continuare a sinergiilor dintre fondurile structurale și de investiții europene și programul Orizont Europa, precum și alte inițiative cum ar fi cele promovate de Institutul European de Inovare și Tehnologie; consideră, de asemenea, că existența unor politici fiscale atrăgătoare pentru investițiile comerciale, cum ar fi

impozitele reduse pentru familii și stimulentele fiscale pentru angajatori și pentru activitățile profesionale independente, ar stimula crearea de locuri de muncă și oportunitățile de investiții; consideră, de asemenea, că, pentru a depăși problema depopulării, ar putea fi avute în vedere măsuri de încurajare a tinerelor familii la achiziția primei case, precum și o mai mare flexibilitate a normelor de stat;

46. încurajează regiunile să își valorifice avantajele competitive, astfel cum sunt stabilite în strategiile de specializare inteligentă; recomandă dezvoltarea așa-numitelor „strategii oază", punând accentul pe sectoarele cele mai dinamice, în expansiune și de succes, prin exploatarea potențialului local de dezvoltare a regiunii; invită autoritățile locale și regionale să investească în inițiativa „Garanția pentru tineret", axându-se pe atragerea de lucrători tineri și calificați, reținerea celor care au deja un loc de muncă, încurajarea spiritului antreprenorial, precum și pe stimulente locale, naționale și europene; subliniază în continuare importanța promovării măsurilor de stimulare a solidarității între generații, a îmbătrânirii active și a oportunităților oferite de așa-numita „economie a vârstei a treia", în scopul unei tranziții strategice majore în zonele rurale, transformând problema îmbătrânirii populației într-o oportunitate pentru dezvoltarea zonelor rurale;

47. subliniază necesitatea unei perspective teritoriale mai largi în conformitate cu noua „Cartă de la Leipzig: Puterea transformatoare a orașelor pentru binele comun" și cu „Agenda teritorială 2030", pentru a consolida rețelele urbane ale orașelor de importanță secundară și ale localităților mai mici, cu scopul de a le valorifica potențialul important în consolidarea coeziunii teritoriale, economice și sociale dincolo de frontierele lor imediate, prin legături mai strânse între zonele urbane și cele rurale, prin zone funcționale și cooperare regională;

48. invită Comisia să se concentreze pe coordonarea politicilor de la nivelul UE în ceea ce privește aspectele legate de zonele de cooperare funcțională la diferite niveluri, cum ar fi cel transfrontalier, macroregional și rural-urban, pentru a soluționa provocările demografice;

49. insistă asupra faptului că investițiile ar trebui să se axeze pe tehnologiile informației și comunicațiilor și pe capitalul uman, deoarece aceasta poate reduce distanța dintre utilizatori și poate atrage lucrători înalt calificați, pentru a evita decalajul digital și a asigura coeziunea digitală; subliniază importanța finanțării, inclusiv cu fonduri din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din cadrul politicii de coeziune în general, a infrastructurilor TIC, a dezvoltării și adoptării acestor tehnologii de către IMM-urile și școlile din regiunile rurale, insulare, de munte și izolate și din cele aflate în tranziție industrială; subliniază importanța unei implementări egale și paralele a acestor tehnologii în regiuni și în statele membre pentru a reduce diferențele de atractivitate și decalajul digital;

50. recunoaște că „orașele magnet" contribuie cel mai mult la evoluția unor „poli de creștere" regionali; subliniază, cu toate acestea, că orașele de importanță secundară joacă un rol esențial în dezvoltarea regională; în acest sens, invită Comisia și statele membre să pună în practică strategii pentru dezvoltarea armonizată a acestor orașe;

51. consideră că municipalitățile ar trebui să promoveze inițiative de „inovare deschisă", utilizând cunoștințele pentru a accelera procesul de inovare și pentru a dezvolta o abordare bazată pe cooperare cu partenerii și părțile interesate vizate, în vederea creării unor ecosisteme de inovare regionale;

52. subliniază potențialul economiei albastre în inversarea tendinței demografice negative în micile insule europene și în regiunile maritime periferice ale UE; subliniază că punerea în practică corespunzătoare a activităților economiei albastre, dacă este monitorizată îndeaproape pentru a atenua eventualele externalități ecologice negative și pentru a spori beneficiile socioeconomice pentru întregul lanț valoric, inclusiv pentru întreprinderile mici, teritoriile mai puțin dezvoltate și cetățenii locali, ar putea ajuta la combaterea depopulării în sudul Europei și ar contribui la distribuirea veniturilor dinspre orașele de coastă către localitățile rurale, la creșterea incluziunii sociale și la realizarea obiectivelor Pactului verde european;

53. recomandă, dacă este cazul, să fie revăzute sistemele de educație și de formare profesională din statele membre, inclusiv prin dezvoltarea unor parcursuri educaționale către ocupații care sunt compatibile cu munca de la distanță, împreună cu politici de prevenire a unui exod permanent al creierelor din regiunile din care populația pleacă; pune accentul pe utilizarea avantajelor locale și regionale, precum și pe dezvoltarea aspectelor economice și sociale locale și a unor soluții adaptate, nu numai pentru a preveni exodul creierelor, ci și pentru a inversa acest fenomen; consideră că educația și formarea profesională, inclusiv mobilitatea profesională, pot reprezenta un mod eficient pentru a face schimb de competențe și experiențe profesionale, de a îmbunătăți aptitudinile lucrătorilor și de a-i face mai rezistenți în fața dinamicii rapide a pieței muncii, contribuind astfel la prevenirea exodului creierelor; încurajează autoritățile regionale și locale să

faciliteze accesul la învățământul dual pentru a îmbunătăți tranziția de la educație la piața muncii; consideră, de asemenea, că ar trebui promovate „strategii paneuropene pentru diaspora”, cu scopul de a încuraja întoarcerea celor care au plecat în regiuni mai promițătoare, cu accent pe studenții de la facultățile de agricultură și de economie rurală, care trebuie stimulați să se întoarcă după absolvire în regiunile lor pentru a contribui la viabilitatea economică a regiunilor din care provin;

54. invită Comisia să garanteze că inițiativa privind viziunea pe termen lung pentru zonele rurale include soluții practice și mijloace de sprijin pentru abordarea periferiilor și a schimbărilor demografice; consideră că această viziune pe termen lung privind zonele rurale trebuie să se transforme într-o adevărată „Agendă rurală” europeană, cu obiective palpabile și concrete, prin implicarea tuturor actorilor regionali și locali relevanți, atât la elaborarea sa, cât și la punerea în aplicare; consideră, de asemenea, că trebuie inclusă și o strategie de generalizare a aspectelor de gen, însoțită de instrumente de evaluare a impactului; invită Comisia să propună, în urma consultării statelor membre și a autorităților locale și regionale, un „nou acord” privind evoluția demografică în UE, sub forma unei abordări strategice pe mai multe niveluri care să se concretizeze într-o strategie europeană privind tendințele demografice; consideră că aspectele demografice, inclusiv depopularea și îmbătrânirea, ar trebui să se afle printre subiectele vizate de Conferința privind viitorul Europei;

o

o o

55. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Comitetului Economic și Social European, Comitetului Regiunilor și parlamentelor naționale și regionale ale statelor membre.